

Datatilsynets saksnr.:
23/03353-35

Vår dato:
15.12.2025

Deres dato:
30.10.2025

Unntatt offentlighet
Offl. § 13, jf. popplyl. § 24 (1) og fvl. § 13

Vår referanse:
25/14059

Deres referanse:

Vedtak i sak PVN-2025-14059: Oppslag i Navs fagsystemer

Saken gjelder klage fra A på Datatilsynets vedtak 13. mai 2025, der Datatilsynet la til grunn at Nav hadde rettslig grunnlag for å gjøre oppslag i As journal i Navs fagsystemer.

1. Sakens bakgrunn

A kontaktet Datatilsynet 8. og 14. august 2023 og opplyste at hun opplever seg urettferdig behandlet av Nav i de sakene hun har til behandling der. A antydte videre at hun vil reise et erstatningskrav mot Nav. Henvendelsene ble oppfattet som en anmodning om bistand fra Datatilsynet. I mars 2024 oversendte A et tidligere brev fra Nav om at to ansatte hadde gjort oppslag på henne i Navs datasystemer.

Datatilsynet traff 20. mars 2024 vedtak om å avvise As klage over Navs saksbehandling i bidragsaken under henvisning til personvernforordningen artikkel 77 nr. 1.

A klagde på Datatilsynets vedtak 20. mars 2024 og saken ble behandlet av Personvernemnda. Vedtak ble truffet 24. februar 2025 (PVN-2024-16). Nemnda var enig med Datatilsynet i at klagen på Navs saksbehandling ikke gjaldt behandling av personopplysninger, og at denne delen av klagen derfor skulle avvises. Når det gjaldt oppslagene i Navs datasystemer, mente nemnda at oversendelsen av brevene til Datatilsynet måtte oppfattes som en klage etter personvernregelverket. Dette spørsmålet var ikke realitetsbehandlet, og nemnda sendte derfor denne delen av klagen tilbake til Datatilsynet for ny behandling.

Datatilsynet har nå behandlet saken på nytt, og har i vedtak 13. mai 2025 konkludert med at tilsynet «anser det som sannsynlig at de ansatte hadde tjenstlig behov for å gjøre oppslag», og at det derfor ikke foreligger brudd på forordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav e.

A påklaget vedtaket 16. mai 2025. Klagen ble oversendt til nemnda ved brev 30. oktober 2025. Partene ble orientert om saken i foreløpig svar fra nemnda 5. november 2025, og fikk anledning til å komme med ytterligere kommentarer i saken. Nemnda har mottatt kommentarer fra A, men ikke fra Nav.

Saken ble behandlet i nemndas møte 15. desember 2025. Personvernemnda hadde følgende sammensetning: Marius Stub (leder), Ruth Louise Osborg (nestleder), Morten Goodwin, Malin

Tønseth, Malgorzata Agnieszka Cyndecka, Heri Ramampiaro og Bjørn Aslak Juliussen. Fra nemndas sekretariat var førstekonsulent Soz Abdul-Rahman og konsulent Anders Mørstad Bråthen også til stede.

2. As syn på saken i korte trekk

A fastholder at oppslagene i Navs fagsystemer mangler behandlingsgrunnlag, og at de derfor er ulovlige. Dette utgjør en krenkelse av hennes personvern.

3. Navs syn på saken i korte trekk

Nav fastholder at oppslagene var nødvendige. Oppslagene er gjort i forbindelse med saksbehandling av henvendelser fra A, veiledning, fordeling av arbeidsoppgaver og arkivmessige gjøremål. Av denne grunn er det flere enn hennes saksbehandler som har gjort oppslag.

4. Personvernemndas vurdering

4.1 Innledning

Sakens hovedspørsmål er om Nav hadde rettslig grunnlag for å gjøre oppslag i As journal i sine fagsystemer.

Datatilsynet skal «føre tilsyn med og håndheve anvendelsen av denne forordning», jf. forordningen artikkel 57 nr. 1 bokstav a. Dette innebærer at Datatilsynet har adgang til å overprøve Navs vurdering av spørsmålet om det foreligger rettslig grunnlag for behandlingen av personopplysningene. Når det gjelder rent faglige spørsmål, vil det ofte kunne være naturlig å tillegge Navs vurdering atskillig vekt. Nemnda kan imidlertid ikke se at spørsmålet om nødvendigheten av oppslagene i denne saken, har en så utpreget faglig karakter at det er grunn til å utvise noen tilbakeholdenhet ved prøvingen.

4.2 Foreligger det behandlingsgrunnlag?

Det er på det rene at oppslag i Nav sine fagsystemer utgjør «behandling» av «personopplysninger», jf. forordningen artikkel 4 nr. 1 og 2. Skal behandlingen være lovlig, må den ha rettslig grunnlag i artikkel 6, samt i artikkel 9 nr. 2 dersom behandlingen også omfatter særlige kategorier personopplysninger, eksempelvis helseopplysninger. I tillegg må behandlingen skje på en lovlig, rettferdig og åpen måte, jf. artikkel 5, slik at blant annet den registrertes rettigheter fastsatt i forordningen kapittel III ivaretas.

Nemnda legger til grunn at det aktuelle rettslige grunnlaget i denne saken, er artikkel 6 nr. 1 bokstav e («nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt»). I den utstrekning det er tale om behandling av særlige kategorier av personopplysninger i artikkel 9, antar nemnda at et aktuelt rettslig grunnlag kan være artikkel 9 nr. 2 bokstav b («oppfyller sine forpliktelser [...] på området [...] trygderett og sosialrett [...]»).

Vilkåret i artikkel 6 nr. 1 bokstav e må ses i sammenheng med artikkel 6 nr. 3, som krever at grunnlaget for behandlingen må være fastsatt i «unionsretten» eller i «medlemsstatenes nasjonale rett». Artikkel 6 nr. 1 bokstav e gir derfor ikke i seg selv tilstrekkelig behandlingsgrunnlag. Det kreves i tillegg et supplerende rettsgrunnlag enten i nasjonal rett eller unionsretten.

Datatilsynet har i sitt vedtak 13. mai 2025 ansett «det som sannsynlig at de ansatte [i Nav] hadde tjenstlig behov for å gjøre oppslagene» og at det ikke foreligger brudd forordningen artikkel 6. Datatilsynet viste videre til at Navs virksomhet er «gjennomgående lovregulert», og at kravet til supplerende rettsgrunnlag «i alminnelighet [vil] være oppfylt såfremt oppslaget er saklig begrunnet i den ansattes arbeidsoppgaver».

Etter nemndas syn er det ikke tilstrekkelig at Navs virksomhet «gjennomgående» er lovregulert, jf. PVN-2024-35. Artikkel 6 nr. 3 krever i tillegg at det foreligger et rettslig grunnlag i nasjonal rett (f.eks. lov eller forskrift) som gjør den aktuelle behandlingen «nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt». I Prop 56 LS (2017-2018) punkt 6.3.2 side 33 drøftes hvilke krav som må stilles til det supplerende rettsgrunnlaget. Denne saken gir imidlertid ikke foranledning til å gå nærmere inn på dette.

Etter nemndas syn kan blant annet sosialtjenesteloven § 43 a første ledd og Nav-loven § 4a utgjøre supplerende rettsgrunnlag etter forordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav e, jf. nr. 3.

Sosialtjenesteloven § 43 a første ledd regulerer blant annet Navs behandling av personopplysninger. Bestemmelsen lyder slik:

«§ 43 a. Behandling av personopplysninger

Kommunen, statsforvalteren, Statens helsetilsyn og Arbeids- og velferdsdirektoratet kan behandle personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når dette er nødvendig for utførelsen av oppgaver etter loven her.»

Det fremgår av Prop. 135 L (2019–2020) kapittel 13.5 at bestemmelsen omfatter behandling av personopplysninger for å beregne ytelser og avgifter, samt for å gi brukere opplysninger om forventet ytelse, dersom dette var formålet med innhenting av opplysningene. Behandlingsadgangen begrenses imidlertid av kravet om at behandlingen må være «nødvendig». Nødvendighetskravet innebærer at oppslaget må være knyttet til konkret saksbehandling eller til en annen lovpålagt oppgave Nav skal utføre.

NAV-loven § 4a første ledd gir Arbeids- og velferdsetaten adgang til å:

«behandle personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når dette er nødvendig for å utøve myndighet eller utføre andre oppgaver etter de lovene som etaten administrerer».

Nemnda finner at disse bestemmelsene gir tilstrekkelig rettslig grunnlag for Navs behandling av As personopplysninger. Nemnda er enig med Datatilsynet i at oppslagene var nødvendige for å besvare As henvendelser og å utføre Navs lovpålagte oppgaver. Nemnda viser til det Nav har opplyst om dette. Nemnda har oppfattet det slik at det er en nær tidsmessig sammenheng mellom As henvendelser og oppslagene. Dette underbygger at oppslagene var en direkte oppfølging av disse henvendelsene.

Nemnda finner etter dette at Nav hadde rettslig grunnlag for å gjøre oppslag i As personopplysninger i fagsystemene i forbindelse med behandlingen av hennes henvendelser til Nav, jf. forordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav e med supplerende rettsgrunnlag i sosialtjenesteloven § 43 a første ledd og Nav-loven § 4a, jf. artikkel 6 nr. 3.

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

5. Konklusjon

Datatilsynets vedtak 13. mai 2025 stadfestes.

Marius Stub
leder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.